

มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้าและข้อตกลง TRIMs

2.1 มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า

มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า (TRIMs)* เป็นมาตรการที่ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่นำมาใช้ โดยการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีการบิดเบือนทางการค้า (Trade Distortion) เพื่อชักจูงให้นักลงทุนต่างประเทศมาลงทุนในประเทศของตน เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศของตน และเพื่อให้เกิดทางการลงทุนสอดคล้องรองรับกับนโยบายการพัฒนาประเทศที่ได้กำหนดไว้ มาตรการเหล่านี้มุ่งที่จะขยายอุปสงค์ในสินค้า หรือชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่ผลิตในประเทศ และในขณะเดียวกันก็มุ่งที่จะจำกัดการแข่งขันในตลาดภายในไม่ให้มีมากเกินไป

อย่างไรก็ตามก็มีนักเศรษฐศาสตร์ ที่ไม่เห็นด้วยนักกับการใช้มาตรการดังกล่าว เพื่อสนับสนุนนโยบายต่าง ๆ เพราะเห็นว่ามาตรการเหล่านี้ก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Distortion) เป็นการที่รัฐเข้าแทรกแซงต่อกลไกการตลาดที่ขัดต่อหลักการแข่งขัน (competition) นอกจากนี้ยังเห็นกันว่ามาตรการเหล่านี้ทำให้อุตสาหกรรมขาดประสิทธิภาพในการผลิต บิดเบือนการจัดสรรทรัพยากรของประเทศ และในการขายในระยะยาวอีกด้วย**

---

* การใช้คำว่า TRIMs ในวิทยานิพนธ์นี้ หมายถึง มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าข้อตกลง TRIMs

** ความเห็นนี้มีอยู่ทั่วไป เช่น ใน "Submission by the United States, Multilateral Trade Negotiations : The Uruguay Round, Restricted MTN.GNG/NG12/W/15, 7 July 1989.

มาตรการเหล่านี้มีอยู่มากมายในเชิงเศรษฐศาสตร์ ซึ่งมีความแตกต่างจากเชิงนิติศาสตร์ที่ปรากฏอยู่ในข้อตกลง TRIMs² มาตรการ TRIMs โดยทั่วไปนั้นพอจะสรุปได้ดังนี้คือ

ก) การกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ (local content requirement)*

มาตรการการกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศนี้ เป็นมาตรการที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ เพื่อทดแทนการนำเข้า (import substitution) และเป็นการชักจูงให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากนี้ มาตรการนี้ยังเป็นเงื่อนไขในการส่งเสริมและคุ้มครองอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งเท่ากับเป็นการเฉลี่ยการส่งเสริมและคุ้มครองที่ให้กับอุตสาหกรรมนั้นไปยังอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วน หรืออุตสาหกรรมการผลิตต้นน้ำ (upstream production) หากอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยังไม่ได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาลเลย การมี LCR ก็จะเป็นการคุ้มครองชนิดหนึ่งซึ่งมีลักษณะที่ให้อำนาจผูกขาดกับอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนเพราะมีผลทำให้การแข่งขันจากชิ้นส่วนนำเข้าลดน้อยลงไป แต่ถ้ารัฐบาลให้การคุ้มครองอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอยู่แล้ว ก็จะเป็นการให้การคุ้มครองมากขึ้นไปกว่าเดิม

ข) การกำหนดให้มีการส่งออก (export requirement)**

มาตรการการกำหนดให้มีการส่งออกนี้ เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อการแก้ไข (Correction Policy) ความไม่สอดคล้องของนโยบายภาษีและนโยบายการค้าของไทย กล่าวคือ ในขณะที่รัฐบาลมีแผนพัฒนาเพื่อเน้นการ

² Agreement on Trade-Related Investment Measures ใน GATT Multilateral Trade Negotiations : The Uruguay Round, Restricted MTN/FA 15 December 1993 (ในวิทยานิพนธ์นี้จะเรียกว่าข้อตกลง TRIMs)

* ในวิทยานิพนธ์นี้จะใช้คำว่า LCR แทนการกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วน หรือ Local Content Requirement

** ในวิทยานิพนธ์นี้จะใช้คำว่า XR แทนการกำหนดให้มีการส่งออก หรือ Export Requirement

ส่งออก แต่กลับมีการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าปัจจัยการผลิตเพื่อการส่งออกทั้งหลาย
 านอัตราภาษีที่สูง ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาจึงต้องมีมาตรการการแก้ไข
 เพื่อลดต้นทุนการผลิต เช่น การคืนภาษี เป็นต้น ซึ่งการที่จะได้รับสิทธิพิเศษ
 ดังกล่าวผู้ลงทุนจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเพิ่มเติมต่าง ๆ ซึ่ง XR ก็เป็น
 มาตรการหนึ่ง นอกจากนั้น XR ยังเป็นการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ โดย
 ไม่ต้องการให้มีการขายภายในประเทศมากเกินไป จนเป็นการแข่งขันที่กระทบ
 ต่ออุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วภายในประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันที่ใหม่
 เป็นธรรมระหว่างผู้ที่ได้รับการส่งเสริมรายใหม่ ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี
 กับผู้ผลิตเดิมที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ หรือสิทธิประโยชน์ที่ได้รับหมดไปแล้ว ดังนั้น
 การบังคับให้ส่งออก จึงเป็นการปกป้องคุ้มครองผู้ผลิตหรือตลาดภายในประเทศ
 ซึ่งอาจมีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำกว่าผู้ลงทุนชาวต่างประเทศ และยังเป็นการ
 สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการส่งออกอีกด้วย

ค) สิ่งจูงใจในการลงทุน (investment incentive)

การให้สิ่งจูงใจในการลงทุนส่วนใหญ่มักจะพบในประเทศกำลัง
 พัฒนา เพื่อเป็นการชักจูงให้นักลงทุนชาวต่างประเทศเข้ามาลงทุนซึ่งการลงทุนนั้น
 มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยสิ่งจูงใจเหล่านี้อาจไปผูกอยู่กับ
 เงื่อนไข LCR หรือ XR หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ด้วยก็ได้

ง) ข้อกำหนดทางด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการอนุญาตให้ใช้
 สิทธิ (technology transfer and licensing requirement)

เนื่องจากประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ยังขาดเทคโนโลยีในการ
 ผลิตที่ทันสมัย การกำหนดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี จึงเป็นการช่วยพัฒนาระบบ
 คุณภาพและเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศ เพื่อที่จะสามารถ
 แข่งขันกับสินค้านต่างประเทศได้

จ) ข้อกำหนดการขายภายในประเทศ (domestic sale
 requirement)

เป็นการกำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศขายสินค้าที่ผลิตได้ใน
 ตลาดภายในประเทศ ในราคาต่ำกว่าตลาดโลก เพื่อตอบสนองความต้องการ
 ของตลาดภายในประเทศ

ฉ) การกำหนดสัดส่วนการถือหุ้น (local equity requirement)

เป็นการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างประเทศเพื่อไม่ให้มีอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานของกิจการอันอาจเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ช) การกำหนดผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก (product mandate requirement)

เป็นการกำหนดให้นักลงทุนส่งออกในผลิตภัณฑ์ที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเท่านั้น ซึ่งเป็นการควบคุมการจัดสรรตลาดและเป็นการลดดุลการชำระเงินของประเทศผู้รับการลงทุนด้วย

ซ) การกำหนดด้านดุลการค้า (trade-balancing requirement)

เป็นการจำกัดปริมาณหรือมูลค่าการนำเข้าเป็นสัดส่วนกับการส่งออกสินค้านั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้นักลงทุนต่างประเศนำเข้าในสัดส่วนที่สูงกว่าการส่งออก และเป็นการมิให้นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศมากเกินไปจนมีผลทำให้ราคาวัตถุดิบในประเทศมีราคาตกต่ำ ตลอดจนเป็นการจำกัดการไหลออกของเงินตราต่างประเทศเช่นกัน

ฅ) ข้อจำกัดในการส่งเงินกลับต่างประเทศ และเงินตราต่างประเทศอื่น (limitation on remittance and other foreign exchange restrictions)

เป็นการจำกัดในการส่งผลกำไรหรือเงินตราต่างประเทศกลับไปยังประเทศของผู้ลงทุนหรือประเทศที่สาม มาตรการนี้เป็นการควบคุมการไหลออกของเงินตราต่างประเทศ และเป็นการลดภาวะดุลการชำระเงินของประเทศผู้รับการลงทุน

ฉ) การกำหนดการผลิตหรือข้อจำกัดอื่น ๆ ภายในประเทศ (manufacturing requirement and limitations)

เป็นมาตรการที่รักษาตลาดภายในประเทศให้แก่อุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วภายในประเทศ เพื่อป้องกันมิให้อุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศถูกทำลายและถูกเอาเปรียบจากบริษัทนักลงทุนต่างประเทศ

จะเห็นได้ว่า มาตรการต่าง ๆ ของการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ (Local Content Requirement หรือ LCR) นี้มีความแตกต่างจากมาตรการที่ใช้ในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่นมาตรการที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้า (rule of origin)

ประการแรกข้อกำหนด LCR ในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) หรือ เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) หรือ สหภาพยุโรป (European Union หรือ EU) นั้นเป็นข้อยกเว้นภายใต้ GATT 1947 และ GATT 1994* ที่ให้มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่อาจกำหนดข้อบังคับเงื่อนไขต่าง ๆ ที่อาจขัดต่อมาตรา III หรือ มาตรา XI ของ GATT 1947** ได้

ประการที่สอง ข้อกำหนด LCR ในความหมายของการรวมกลุ่มทาง

* ใน General Interpretative Note ของ Annex 1A เรื่อง ข้อตกลงการค้าสินค้า (Agreements on Trade in Goods) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงจัดตั้งองค์การการค้าหลายฝ่ายตามมาตรา II ของข้อตกลงนั้น ได้อธิบายว่า GATT 1994 รวม GATT 1947 ด้วย แต่ในที่นี้ได้แยกไว้เพื่อความชัดเจน

มาตรา XXIV ของ GATT 1994 (ซึ่งคือ GATT 1947) และ Understanding on the Interpretation of Article XXIV of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994 ได้ยอมรับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่อาจจะมีมาตรการต่าง ๆ ที่ต่างไปจาก GATT ได้

** มาตรา III ของ GATT 1994 (GATT 1947) เป็นเรื่องหลักปฏิบัติอย่างชาติ กล่าวคือ ประเทศสมาชิกจะต้องไม่เลือกปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าด้วยใบกว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศ ในบริบทของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจนั้นหมายถึงว่า ประเทศในกลุ่มอาจปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าจากนอกกลุ่มต้อยกว่าสินค้าที่ผลิตจากวัตถุดิบที่มีแหล่งกำเนิดสินค้าจากประเทศภายในกลุ่ม

มาตรา XI ของ GATT 1994 (GATT 1947) เป็นเรื่องการห้ามการจำกัดการนำเข้าและส่งออก แต่ในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอาจมีการกำหนดปริมาณการนำเข้าจากประเทศนอกกลุ่มอยู่ ในขณะที่ไม่มีการกำหนดดังกล่าวต่อสินค้านำเข้าจากประเทศในกลุ่ม

เศรษฐกิจหมายถึง แหล่งกำเนิดสินค้า (rule of origin) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันการหลีกเลี่ยงทางการค้า (Trade Deflection) หรือ การส่งออกซ้ำ (re-export) นั้นเอง เพราะหากไม่มีหลักแหล่งกำเนิดสินค้า กากับไว้แล้ว ประเทศที่อยู่ในเขตการค้าเสรีอาจนำเข้าสินค้าที่ส่งออกมาจาก ประเทศภายนอกกลุ่มแล้วประเทศในกลุ่มที่มีเขตการค้าเสรีก็นำสินค้านั้นส่งออก ไปขายยังประเทศในกลุ่มในอัตราภาษีที่ต่ำหรือไม่มีภาษีเลย เพราะอยู่ในกลุ่ม เขตการค้าเสรีด้วยกัน ดังนั้นจึงมักจะต้องการกำหนดเอาไว้ว่า สินค้าที่จะ ได้รับการยกเว้นภาษีต้องมีการใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่มีแหล่งกำเนิดอยู่หรือผลิต ในประเทศที่อยู่ในกลุ่มเป็นสัดส่วนเท่าใด จึงจะเข้าตามเงื่อนไขแหล่งกำเนิด สินค้าที่จะถือว่าเป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศในกลุ่มและจะได้รับการยกเว้นภาษี นำเข้าหรืออื่น ๆ เพื่อส่งไปขายยังอีกประเทศหนึ่งที่อยู่ในเขตการค้าเสรี เดียวกัน

ประการที่สาม คำว่า "สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดภายในประเทศ" (products of domestic origin) ในข้อ 1(a) ของ Annex ของ ข้อตกลง TRIMs นั้นเป็นตัวอย่างที่กำหนดท้ายมาตรการที่กำหนดให้มีการซื้อ สินค้าไม่ว่าเป็นการกำหนดให้ซื้อสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดภายในประเทศหรือสินค้า ที่มาจากการผลิตภายในประเทศ โดยโยงการซื้อนั้นกับสัดส่วนการผลิต โดย ข้อตกลง TRIMs มองว่าเป็นการขัดการค้าเสรี เพราะไปห้ามการนำเข้าสินค้า นำเข้าแม้จะมีราคาถูกกว่า คุณภาพดีกว่าก็ตาม ข้อ 1(a) ดังกล่าว จึงไม่ได้ โยงหลักแหล่งกำเนิดสินค้าของการรวมตัวทางเศรษฐกิจเข้ามาในหลักกฎหมาย ของข้อตกลง TRIMs

โดยสรุปแล้ว แหล่งกำเนิดสินค้า (rule of origin) ในเขต การค้าเสรีเป็นการบังคับเพื่อให้ได้สิทธิทางภาษีนำเข้าของอีกประเทศหนึ่ง แต่ใน TRIMs เป็นการบังคับหรือเงื่อนไขเพื่อให้ได้รับอนุญาตให้ลงทุนในประเทศที่มี ข้อกำหนดบังคับนั้น

ดังนั้น LCR ในความหมายของเขตการค้าเสรีจะหมายถึงหลักการ พิจารณาแหล่งกำเนิดสินค้า (rule of origin) ซึ่งมีหน้าที่และวัตถุประสงค์ ที่แตกต่างจาก LCR ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ที่ใช้ในนโยบายการ ลงทุนภายในประเทศเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศอย่างชัดเจน

โดยสรุปแล้วมาตรการ TRIMs ต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนแต่มาจาก แนวคิดและวัตถุประสงค์ทาง เศรษฐศาสตร์ทั้งสิ้น เช่น เพื่อที่จะ เป็นการคุ้มครอง อุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศ ผู้รับการลงทุน ตลอดจนชักจูงส่งเสริมให้ มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีมาตรการในการแก้ไข ปัญหาดุลการชำระเงินของประเทศด้วย โดยมีความมุ่งหวังที่จะทำให้เศรษฐกิจ

ภายในประเทศของตนมีความเจริญมีความมั่นคงยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในบางมาตรการนั้นเป็นการขัดต่อหลักการค้าเสรีใน GATT เนื่องจากมาตรการดังกล่าวมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการค้าระหว่างประเทศ โดยอาจจะส่งผลในเชิงบิดเบือนทางการค้าทำให้การดำเนินการทางการค้าระหว่างประเทศไม่สามารถกระทำได้โดยเสรี ซึ่งก็เป็นอีกแนวความคิดหนึ่งทางเศรษฐศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับจากประชาคมโลกมากขึ้นเป็นลำดับในปัจจุบัน ดังนั้นในการเจรจาต่อรองจึงมีการหยิบยกประเด็นเหล่านี้มาเจรจา โดยให้ประเทศสมาชิกกดดันยกเลิกมาตรการต่าง ๆ บางประการที่กำหนดขอบเขตในการค้าการลงทุนในระหว่างประเทศเพื่อทำให้การค้านี้ทำได้โดยเสรี

2.2 การเจรจาเกี่ยวกับ TRIMs ในการเจรจาทวิภาคี*

* สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการเจรจา TRIMs และประเทศกำลังพัฒนา โปรดดู Surakiart Sathirathai, "TRIMs and Trade and Investment of Developing Countries" บทความเสนอต่อ Conference on the Uruguay Round : Appraisal and Implications for International Trade and Investment, จัดโดย The Fair Trade Center, Tokyo, ประเทศญี่ปุ่น วันที่ 20-21 เมษายน 1992 และ Mohamed Ariff, "TRIMs : a North-South Divide or a Non-Issue?" ใน The World Economy, vol.12 สำหรับประเด็นทางเศรษฐกิจการเมืองหรือการที่ท่าทีของประเทศต่าง ๆ มีผลต่อการเจรจาร่างข้อตกลง TRIMs โปรดดู David Greenaway, "Trade Related Investment Measures : Political Economy Aspects and Issues for GATT" ใน The World Economy, vol.13 Sept 1990 หน้า 367-386.

สำหรับการวิเคราะห์ว่ามาตรการ LCR และ XR นั้น เป็นการตีความ TRIMs ที่จำกัดมาก แต่ก็เป็นการตีความของผู้เกี่ยวข้องทั่ว ๆ ไป โปรดดู Kerth E. Maskus and Denise R. Eby, "Developing New Rules and Disciplines on Trade Related Investment Measures" ใน The World Economy, vol.14 1990 โดยเฉพาะหน้า 526.

เนื่องจากการเข้าไปลงทุนในต่างประเทศของผู้ลงทุน ซึ่งส่วนใหญ่นั้น เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มักจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือเงื่อนไขในการ ลงทุนของประเทศผู้รับการลงทุน ซึ่งมักจะเป็นประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งข้อ หมายข้อกำหนดหรือเงื่อนไขดังกล่าว มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ เป็น การบิดเบือนทางการค้า ทำให้การดำเนินการทางการค้าระหว่างประเทศ ไม่สามารถทำได้โดยเสรีซึ่งเป็นการขัดต่อกฎเกณฑ์และเจตนารมณ์ของ GATT กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงพยายามผลักดันให้มีการเจรจาเลิกมาตรการการ ลงทุนที่เกี่ยวกับบท (TRIMs) ในการเจรจาอนุสัญญา ซึ่งเริ่มเจรจามา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 โดยมุ่งหวังที่จะทำให้เกิดการเปิดเสรีทางการลงทุน โดยการนำเอาหลักพื้นฐานของ GATT มาใช้คือ การนำหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) มาใช้ระหว่างนักลงทุนชาวต่างประเทศกับนักลงทุน ภายในประเทศผู้รับการลงทุนให้ได้รับสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกัน

แต่สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา มีความเห็นว่ามาตรการการลงทุน เป็นมาตรการภายในประเทศ (domestic measures) ซึ่งไม่อยู่ภายใน ความดูแลของ GATT แม้ว่ามาตรการการลงทุนมีความเกี่ยวข้องและอาจมีผล บิดเบือน หรือจำกัดการค้าระหว่างประเทศได้ตลอดจนอาจก่อให้เกิดความ เสียหายเล็กน้อยหรือไม่ก็ได้ แต่เนื่องจากมาตรการ TRIMs เป็นมาตรการที่ สำคัญในการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ ในการป้องกันการกีดกันและผูกขาด ของนักลงทุนชาวต่างประเทศ การเจรจาจึงควรคำนึงถึงความเสียหายทาง การค้าระหว่างประเทศที่เกิดจากมาตรการการลงทุนโดยต้องพิจารณาถึงฐานะ ทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เป็นสำคัญด้วย การดำเนินการหนึ่ง มาตรการใดของประเทศผู้รับการลงทุนเพื่อส่งเสริมระดับ และทิศทางการ พัฒนาประเทศ จึงเป็นสิ่งที่น่าจะปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการพิจารณายกเลิก มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า จึงควรพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป โดยอาจ ยกเลิกเฉพาะมาตรการการลงทุนที่ก่อให้เกิดความบิดเบือน หรือจำกัดการค้า ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากเท่านั้น

2.2.1 ท่าทีของกลุ่มประเทศที่สำคัญต่อการเจรจาข้อตกลง TRIMs

จากความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในเรื่องมาตรการการลงทุน ที่มีผลต่อการค้าระหว่างประเทศ ระหว่างกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วกับกลุ่ม ประเทศที่กำลังพัฒนานั้น จึงมีการบรรจุประเด็นนี้เข้าไปในการเจรจาอนุสัญญา โดยพยายามประนีประนอมระหว่างข้อเสนอของฝ่ายต่าง ๆ ให้ได้มากและเป็น ที่ยอมรับมากที่สุด ซึ่งอาจแยกพิจารณาในระดับของประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งได้แก่

สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และกลุ่มประชาคมยุโรปและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาได้ตั้งนี้

ก) ประเทศสหรัฐอเมริกา³

เนื่องจากสหรัฐอเมริกา มีการลงทุนในต่างประเทศ มากและได้รับภาวะกดดันจากมาตรการการลงทุนที่ต่างประเทศกำหนดขึ้นมาใช้ บังคับตั้งนั้นสหรัฐอเมริกาจึงพยายามผลักดันให้มีการนำเอามาตรการการลงทุนที่ เกี่ยวกับการค้าเข้าสู่การพิจารณาของแกตต์ กล่าวคือสหรัฐอเมริกาได้เสนอให้ มีการเจรจาระดับกลุ่มในประเด็นนี้ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 แต่ประเทศกำลัง พัฒนาได้โต้แย้งว่าการลงทุนนั้นไม่ได้อยู่ภายใต้อำนาจการพิจารณาของแกตต์ อย่างไรก็ตามสหรัฐอเมริกาได้พยายามอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งบรรลุผลในปี พ.ศ. 2529 โดยที่สหรัฐอเมริกาได้รับการสนับสนุนจากญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่ ไปลงทุนในประเทศต่าง ๆ ทั้งในยุโรปและสหรัฐอเมริกาด้วย ส่วนกลุ่มประชาคม ยุโรปก็ได้ขัดข้องที่จะให้มีการเจรจาเรื่องนี้ในแกตต์ เพราะกลุ่มประชาคมยุโรป ต้องการที่จะควบคุมและลดการให้การอุดหนุน (Subsidy) ต่าง ๆ ซึ่งมักจะมา พร้อมกับมาตรการการลงทุนด้วย ดังนั้นข้อเสนอของกลุ่มประเทศนี้จึงเห็นว่า มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้านั้นมักจะมีผลต่อการบิดเบือน และหรือจำกัด การค้าตลอดจนเกิดความเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น แกตต์ควรจะ เข้ามาดูแลมาตรการการลงทุนด้วย

ในระยะแรกสหรัฐอเมริกาได้มีข้อเสนอให้มีการ พิจารณ่าห้ามหรือมีการกำหนดระเบียบใหม่ เพื่อบังคับใช้กับมาตรการการลงทุนที่ เกี่ยวกับการค้ามากกว่าประเทศที่สนับสนุนอื่น ๆ ซึ่งในที่สุดสามารถสรุปข้อเสนอ ที่เห็นว่าไม่ควรมีการใช้มาตรการการลงทุน ที่ขัดต่อหลักในมาตรา III หรือ มาตรา XI ของแกตต์ มาตรการเหล่านี้ได้แก่

- 1) การกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ (local content requirement)
- 2) การกำหนดการส่งออก
- 3) การกำหนดให้ผู้ผลิตต้องผลิตสินค้าบางอย่างใน ประเทศหรือการให้ผู้ผลิตจำกัดการผลิตสินค้าบางอย่าง

³ ดูรายละเอียดของข้อเสนอของสหรัฐอเมริกาใน MTN.GNG/ NG12/W/14 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 1989 และ MTN.GNG/NG12/W/15 วันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1989

4) การกำหนดให้ผู้ผลิตต้องส่งสินค้า หรือต้องมี รายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เพื่อจะได้รับอนุญาตในการนำเข้าได้ (trade-balancing requirements)

5) การกำหนดให้ขายสินค้าที่ผลิตบางส่วนภายใน ประเทศที่ผลิตสินค้านั้น

6) การกำหนดให้ผู้ผลิตใช้เทคโนโลยีบางชนิด เท่านั้นในการผลิตสินค้า การให้ผู้ผลิตโอน (transfer) เทคโนโลยีหรือ ขบวนการผลิตตลอดจนการให้มีการให้ใช้สิทธิ (licensing) ในเทคโนโลยี บางชนิดในการผลิตสินค้านั้นในประเทศ

7) การกำหนดให้บริษัทสามารถมีการเข้าถึง (access to) เงินตราต่างประเทศ หรือส่งเงินออกนอกประเทศได้ก็ต่อเมื่อมี การส่งออกหรือมีรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ

8) การกำหนดสัดส่วนในการถือหุ้นของคนในท้องถิ่น (local equity participation) ในลักษณะที่มีผลทำให้บริษัทที่ถูกมาตรการ ดังกล่าว จำต้องเลือกสินค้านั้นในประเทศ (แทนการนำเข้า) จากผู้ร่วมทุน ท้องถิ่นนั้น ๆ หรือจากผู้ผลิตภายในประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับผู้ร่วมทุนท้องถิ่น ซึ่ง เป็นผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันกับของบริษัทที่ถูกมาตรการร่วมทุน⁴

สำหรับมาตรการการลงทุนต่าง ๆ ที่ประเทศคู่สัญญาใช้ อยู่นั้นสหรัฐอเมริกากำหนดระยะเวลาผ่อนผัน (transitional period) ในการปฏิบัติตามข้อตกลง โดยดูจากระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ โดยแบ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา (least-developed countries) กล่าวคือระยะเวลาในการปฏิบัติตาม ข้อตกลงไม่จำเป็นต้องเท่ากัน จะแตกต่างกันไปตามระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ ของแต่ละประเทศ

นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกายังได้เสนอให้มีการตั้ง คณะกรรมการว่าด้วยเรื่อง TRIMs ขึ้นในองค์การของแอกตต์ เพื่อดูแลให้เป็นไป

⁴ พรายพล คุ่มทรัพย์ และคณะ, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, "รายงานการศึกษา เรื่องผลกระทบจากข้อตกลง ของแอกตต์ (GATT) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการ การการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า," เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน, กันยายน 2535, 1:23-24. (อัสสาเนา)

ตามข้อตกลง TRIMs และเสนอให้ร่างระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ TRIMs ที่ประเทศคู่สัญญาจะต้องแจ้งมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้แกัดได้ทราบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส (transparency) ของแกัดต์

ข) กลุ่มประชาคมยุโรป⁵

กลุ่มประชาคมยุโรปนั้นเห็นว่ามาตรการการลงทุนจะมีผลหรือไม่มีผลต่อการค้าระหว่างประเทศนั้นอาจมีทั้งทางตรงและทางอ้อม กลุ่มประชาคมยุโรปจะถือเอามาตรการการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลจำกัดและบิดเบือนการค้าโดยตรงเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ผลโดยตรงนี้หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นต่อการบิดเบือนหรือจำกัดรูปแบบการค้าของผู้ลงทุนในประเทศที่ใช้มาตรการ TRIMs มาตรการการลงทุนที่มีผลต่อการค้าโดยตรงที่อยู่ในข้อเสนอของกลุ่มประชาคมยุโรป พอสรุปได้ดังนี้ .

1) การกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ

(local content requirement)

2) การให้ผู้ผลิตผลิตสินค้าภายในประเทศโดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งมีผลเหมือนกับการบังคับให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ

3) การให้ผู้ผลิตต้องขายสินค้าในประเทศ

(domestic sales requirement)

4) การจำกัดการนำเข้าของผู้ลงทุนให้เป็นไปตาม

กฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ผู้ลงทุนต้องส่งสินค้าออก หรือการให้ผู้ลงทุนต้องส่งสินค้าออกเพื่อที่จะได้รับอนุญาตให้นำเข้าสินค้าเข้าได้ (trade balancing requirement)

5) การจำกัดเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเท่ากับเป็น

การควบคุมความสามารถของผู้ลงทุนในการนำสินค้าเข้า การจำกัดการมีเงินตราต่างประเทศที่ให้กับผู้ลงทุนนี้ โดยอาจเป็นในรูปของปริมาณเงินตราต่างประเทศหรือให้เชื่อมโยงกับการส่งออกของผู้ลงทุนก็ได้

6) การให้ผู้ลงทุนส่งสินค้าออกจากประเทศที่ใช้

มาตรการการลงทุน แทนการส่งออกจากประเทศแม่ของผู้ลงทุนหรือจากประเทศ

⁵ ดูข้อเสนอของประชาคมยุโรป (ชื่อآنขณะนั้น) ใน MTN.GNG/NG12/W/10 วันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ. 1988

ที่สามอื่น ๆ ซึ่งเข้าข่ายการจำกัดเสรีภาพการส่งออกของผู้ลงทุน

7) การบังคับให้ผลิตชิ้นส่วนภายในประเทศ ซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ ข้อ 2) ข้างต้นนี้ แต่มักจะบังคับโดยเชื่อมโยงกับชิ้นส่วนอื่น ๆ ที่ไม่อนุญาตให้นำเข้า

8) การให้ส่งสินค้าออกไป (export performance requirement)

อย่างไรก็ตาม กลุ่มประชาคมยุโรปเห็นว่า ถึงแม้ว่ามาตรการการลงทุนที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนหรือจำกัดการค้าโดยตรงก็ตาม แต่มาตรการการลงทุนเหล่านี้มีกฎเกณฑ์ของแกตต์ควบคุมอยู่แล้ว ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ยกเลิก

ส่วนมาตรการการลงทุนอื่น ๆ นอกจาก 1)-8) ข้างต้นแล้ว กลุ่มประชาคมยุโรปเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องห้ามไม่ให้มีการดำเนินการแต่อย่างใด เพราะมาตรการการลงทุนอื่น ๆ นั้นไม่ขัดต่อกฎเกณฑ์ของแกตต์แต่อย่างใด กลุ่มประชาคมยุโรปเพียงแต่เสนอว่าควรมีข้อตกลงเพิ่มเติมในแกตต์เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้มาตรการการลงทุนในลักษณะที่มีผลบิดเบือนหรือจำกัดการค้าจนเกิดความเสียหายแก่ประเทศคู่สัญญา⁶

ค) ประเทศญี่ปุ่น⁷

ญี่ปุ่นเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการลงทุนในต่างประเทศมาก และถูกบังคับภายใต้มาตรการการลงทุนของประเทศที่ไปลงทุน ญี่ปุ่นเห็นด้วยกับสหรัฐอเมริกา แต่ไม่มีท่าทีที่แข็งกร้าวเช่นสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ ญี่ปุ่นเห็นว่าการเจรจาแกตต์ควรจะนำมาซึ่งข้อตกลงใหม่ ๆ เกี่ยวกับมาตรการการลงทุน โดยนำเอาหลักการไม่เลือกปฏิบัติ (non-discrimination) หลักความ

⁶ พรายพล คุ่มทรัพย์ และคณะ, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, "รายงานการศึกษา เรื่องผลกระทบจากข้อตกลงของแกตต์ (GATT) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า," เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, กันยายน 2535, 1:26. (อัดสำเนา)

⁷ ดูข้อเสนอของประเทศญี่ปุ่นใน MTN.GNG/NG12/W/12 วันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ. 1988 และ Annex ซึ่งมีการแบ่ง TRIMs เป็น Type A และ Type B ใน Ibid., หน้า 8-12.

โปร่งใส (transparency) และ หลักการไกล่เกลี่ยและการระงับข้อพิพาท (consultations and dispute settlement) ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานของ แกดต์มาใช้กับการลงทุนด้วย โดยผู้ป้อนได้เสนอให้มีการพิจารณาในประเด็น ที่สำคัญดังนี้

- 1) การกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ
- 2) การกำหนดการส่งออก
- 3) ข้อกำหนดด้านดุลการค้า
- 4) การบังคับขายในประเทศ
- 5) การถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 6) การกำหนดในการผลิตในประเทศ
- 7) การกำหนดผลิตภัณฑ์ในการส่งออก

เพื่อมิให้เกิดการบิดเบือนทางการค้า ผู้ป้อนได้เสนอ ให้นำเอาหลักเกณฑ์ของแกดต์ที่มีอยู่เดิมมาพิจารณาเพื่อหาทางแก้ไขมาตรการ การลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า โดยจะต้องมีการพิจารณาทั้งในนโยบายระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกัน ผู้ป้อนได้เสนอให้มีการแบ่งมาตรการการลงทุน โดยดูจากผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าไม่สอดคล้องกับหลักของแกดต์อย่างชัดเจน หรือ เป็นผลกระทบที่ค่อนข้างจะคลุมเครือ เพื่อเป็นการช่วยตรวจสอบผลกระทบของ TRIMs นอกจากนี้ผู้ป้อนยังเสนอว่าควรยกเลิกมาตรการการลงทุนอย่างค่อย ๆ เป็นค่อยไป และยกเลิกไปเป็นที่สุด⁸

ง) กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

ท่าทีของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมักจะใช้มาตรการ ต่าง ๆ ในการกำหนดการลงทุนจึงไม่สนับสนุนที่จะให้มีการพิจารณาแก้ไข มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า โดยให้เหตุผลว่ามาตรการการลงทุนนั้น เป็นมาตรการภายใน (domestic measures) และไม่ได้อยู่ในความดูแลของ แกดต์ มาตรการบางมาตรการนั้นมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าเสมอไป ดังนั้นประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายจึงเรียกร้องให้การเจรจาจำกัดขอบเขต

---

⁸ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ฝ่ายการวิจัยการพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, "ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ ผลกระทบ ของแกดต์ว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้าต่ออุตสาหกรรมชิ้นส่วน ยานยนต์ในประเทศไทย," เสนอต่อบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, กรกฎาคม 2535, หน้า 18. (อัดสำเนา)

เพียงเฉพาะมาตรการการลงทุนที่ส่งผลต่อการจำกัดหรือการบิดเบือนทางการค้าโดยตรงเท่านั้น ทั้งนี้ควรที่จะได้คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการกำหนดข้อปฏิบัติในการลงทุนนั้นมีความจำเป็นต่อการกำหนดทิศทางการลงทุนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของประเทศ⁹

เงื่อนไขสำหรับการลงทุนนั้นมีความจำเป็นต่อประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายด้วยเหตุผลดังนี้

- 1) ความจำเป็นในการกำหนดทิศทางการลงทุนอันจะเหมาะสมต่อการพัฒนา และเป็นไปตามลำดับของความสำคัญที่กำหนดขั้นตอนนโยบายการพัฒนาของประเทศ
- 2) เพื่อเป็นหลักประกันว่า จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อดุลการชำระเงินของประเทศอย่างรุนแรง
- 3) เพื่อเป็นการลดแรงกดดันอันเกิดจากการจำกัดทางการค้า (restrictive business practices) จากนักลงทุนต่างประเทศ

ดังนั้นตามทัศนะของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจึงเห็นถึงความจำเป็นของการกำหนดเงื่อนไขของการลงทุนต่อการพัฒนาประเทศ แต่ถูกมองจากกลุ่มนักลงทุนต่างประเทศ (ซึ่งมักเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว) ว่าเป็นอุปสรรคและบิดเบือนต่อการค้าระหว่างประเทศ โดยกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาเห็นว่าการเจรจาเรื่อง TRIMs นั้นควรดำเนินต่อไปโดยมีวัตถุประสงค์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) พยายามบ่งชี้ลงไป (identification) ว่ามีมาตรการ TRIMs ข้อใดบ้างที่มีผลให้เกิดการจำกัดและบิดเบือนการค้าภายใต้กฎเกณฑ์ของแกตต์
- 2) พยายามบ่งชี้ลงไป (identification) ว่ามีมาตรการ TRIMs อื่น ๆ ที่มีผลให้เกิดการจำกัดและบิดเบือนการค้าที่กฎเกณฑ์ของแกตต์อาจครอบคลุมไปไม่ถึง และเป็นมาตรการที่อยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่ให้มีการเจรจากันตามคำประกาศที่ประชุมรัฐมนตรีที่เมืองปุนตาเดล เอส เต

⁹ กลุ่มประเทศด้อยพัฒนามีท่าทีที่แข็งกว่า โดยเน้นความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ คู่ข้อเสนอของประเทศด้อยพัฒนาใน MTN.GNG/NG12/W/21 วันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 1989.

3) ำให้พิจารณาด้ำนกำรพัฒนำเศรษฐกิจ ประกอบ
กำรพิจารณาเรื่อง TRIMs ด้ำน

4) ทำวิธีกำรที่จะหลีกเลี่ยงควำมเสียหายด้ำน
กำรค้ำที่จะเกิดจำกกำรใช้ TRIMs ว่าจะมีอย่ำงใด ซึ่งรวมทั้งวิธีกำรที่มำได้มี
ระบุไว้ในกฎเกณฑ์ของแกดด์ด้ำน

5) เรื่องอื่น ๆ เช่น รูปแบบและวิธีกำรดำเนินกำร
ในชั้นปฏิบัติ (modalities and implementation)

จะเห็นได้ว่ำ ประเทศกำลังพัฒนำพยำยำม¹⁰ ย้ำเรื่องผล
เสียหายทำงกำรค้ำระหว่างประเทศที่เกิดจำกมำตรกำรกำรลงทุนและชี้ให้เห็น
จุดนี้เป็นจุดที่เจรจำกันเท่านั้น ำโดยให้มีการค้ำนังถึงฐำนะทำงเศรษฐกิจของต่นที่
ต้องมีการพัฒนำเพิ่มขึ้นเป็นเกณฑ์สำคัญด้ำน เพราะในข้อเสนอของ ประเทศพัฒนำ
แล้ว บำงประเทศ มุ่งตรงไปที่ประเด็นของมำตรกำรกำรลงทุน (investment
measures *per se*) มำกกว่ำเรื่องผลเสียหาย (adverse effect) ของ
มำตรกำรกำรลงทุน

นอกจากนั้นประเทศซึ่ง เป็นฝ่ำยเสนอให้มีการเจรจำเพื่อ
ทำงยกเลิกมำตรกำรกำรลงทุนที่เกี่ยวข้องกับกำรค้ำนั้น คือประเทศที่พัฒนำแล้ว
และประเทศกำลังพัฒนำเป็นฝ่ำยที่ถูกเรียกร้องให้ยกเลิกมำตรกำรดังกล่าว
แต่อย่ำงไรก็ตาม ประเทศที่พัฒนำแล้วก็ยังคงมีการใช้มำตรกำรเกี่ยวกับกำร
ลงทุนบำงมำตรกำรอยู่เช่นกัน ดังนั้นมำตรกำรที่ให้สิ่งจูงใจในกำรลงทุนจึงได้รับ
ควำมสนใจในกำรเจรจำในรอบนี้ลดลง เนื่องจำกประเทศพัฒนำแล้วมีการใช้กัน
อย่ำงแพร่หลำย

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁰ พรำยพล คัมทรัพย์ และคณะ, คณะเศรษฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, "ร่ำยงำนกำรศึกษำ เรื่อง (GATT) ต่อกำร
พัฒนำอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมำตรกำรกำรลงทุนที่เกี่ยวข้องกับกำรค้ำ,"
เสนอต่อสำนักงำนคณะกรรมกำรสำหรับกำรลงทุน, 1:29.

ดูข้อเสนอของกลุ่มประเทศ ASEAN Joint Statement at
the Negotiating Group on TRIMs, Geneva, 10 September 1990.

สำหรับกรณีตัวอย่างของประเทศที่ไม่เห็นด้วยต่อข้อเสนอที่
ให้ยกเลิกมาตรการการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้านั้นได้แก่ ประเทศสิงคโปร์¹¹
ซึ่งเห็นว่าการเจรจาดังกล่าวยากที่จะสัมฤทธิ์ผลได้ ข้อโต้แย้งที่สำคัญได้แก่

1) การที่เสนอให้ยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการ
การค้าโดยอ้างว่าทำให้เกิดการบิดเบือนและจำกัดการค้าแต่เพียงอย่างเดียว
นั้นไม่เป็นการเพียงพอ เพราะเมื่อนำมาพิจารณาเทียบเคียงกับภาษีศุลกากรซึ่งมีผล
ในทางบิดเบือนและจำกัดทางการค้าเช่นกัน ถึงแม้ว่าภาษีศุลกากรจะมีผลในทาง
ปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศก็ตาม แต่กลับปรากฏว่าการใช้ภาษีศุลกากร
นั้นกลับไม่ขัดต่อกฎของแกตต์เป็นต้นว่ามาตรการการทุ่มตลาด และการให้เงิน
อุดหนุนและขณะเดียวกันอีกประเทศหนึ่งก็สามารถทำการตอบโต้ได้โดยไม่ขัดต่อ
กฎของแกตต์เช่นกัน หากพิสูจน์ได้ว่าผลของมาตรการทางการค้าของฝ่ายหนึ่งก่อ
ให้เกิดผลเสียหายต่ออีกฝ่ายหนึ่งได้

2) สิงคโปร์เห็นว่าบทบัญญัติของ GATT เป็นกฎระเบียบ
ที่ใช้กับมาตรการการค้าของประเทศภาคี ไม่ใช่ใช้กับมาตรการการผลิต
(production measures)¹² นอกจากนี้มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการ
ค้านั้นเป็นเครื่องมือที่รัฐบาลใช้เพื่อการเสริมสร้างความเติบโตให้กับ
เศรษฐกิจ การกระจายการผลิต การเพิ่มการจ้างงาน ตลอดจนการยกระดับ
ทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับหลักพื้นฐานของแกตต์ที่ว่า
การค้าเน้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การค้านั้นเพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพการ
เพิ่มรายได้ ฯลฯ และตามข้อตกลงของแกตต์นั้นก็อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนกันได้
หากมีความขัดแย้งกันระหว่างอุปสรรคทางการค้าและเป้าหมายทางเศรษฐกิจ
และสังคมและด้วยเหตุผลที่ว่ามาตรการทางการลงทุนนั้นมีความสำคัญต่อการ
เสริมสร้างสังคมและพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะมีการต่อรองกัน
หากมีความขัดแย้งกันทางการค้า

3) การตัดสินใจในการลงทุนในทางทฤษฎีและปฏิบัติแล้วมี
ความแตกต่างกัน การที่กล่าวว่ามาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้านั้นมีผลใน

¹¹ ดูท่าทีของสิงคโปร์ซึ่งโดยสาระแล้วคัดค้านข้อเสนอของ
สหรัฐอเมริกาและสวิสเซอร์แลนด์ใน MTN.GNG./NG12/W/17
วันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ. 1989.

¹² Ibid., หน้า 1.

ทางปิดเบื่อนการค้า (ทางทฤษฎี) ดังนั้น หากเงื่อนไขในการลงทุนที่ถูกกำหนดขึ้นมาและนักลงทุนเห็นว่ามีคามเข้มงวดเกินไป และไม่คุ้มกับการลงทุนก็จะไม่มาลงทุน ซึ่งก็เท่ากับไม่มีผลนทางการค้า แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การตัดสินใจลงทุนไม่ขึ้นอยู่กับเพียงสิ่งจูงใจให้ลงทุนเท่านั้น หากแต่มีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจลงทุนเช่นกัน เช่น ความมั่นคงทางการเมืองปัจจัยการผลิตคุณภาพแรงงาน เป็นต้น และเมื่อนักลงทุนมีทางเลือกในการลงทุน ดังนั้นภายใต้การตัดสินใจลงทุนนักลงทุนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งข้อจำกัดที่ต้องเผชิญด้วยเช่นกัน

4) ตามที่มีการอ้างกันว่าถ้ามี TRIMs แล้วจะทำให้ผลประโยชน์ของประเทศเล็กซึ่งไม่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจถูกรกระทบ เพราะประเทศที่มีฐานะทางการเงินดีกว่าย่อมเหนือกว่าประเทศเล็กในการดึงดูดการลงทุน ซึ่งการกล่าวอ้างเช่นนี้ไม่มีเหตุผลเพราะการตัดสินใจลงทุนไม่ได้ขึ้นอยู่กับมาตรการดึงดูดจูงใจอะไรบ้าง ความมั่นคงทางการเมืองก็ดี คุณภาพของแรงงานก็ดี มีความสำคัญมากกว่าอีกด้วย

5) การอ้างว่ามาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้านั้นมีผลอย่างไรต่อการปิดเบื่อนทางการค้านั้นกระทำโดยการตั้งสมมุติฐาน พร้อมทั้งระบุถึงผลที่เกิดขึ้น แล้วทำการพิสูจน์โดยการสำรวจและหาข้อมูลในเชิงประจักษ์ มาสนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นมาแล้วสรุปผลซึ่งก็มักจะได้ผลไปตามที่ตั้งไว้ เช่นนั้นผู้แทนจากสิงคโปร์ได้ย้ำถึงประเด็นหนึ่งที่ไม่ได้ถูกกล่าวถึงในกรอบการเจรจาครั้งนี้ นั่นคือ ความเสียหายซึ่งอาจเกิดขึ้นหากมีมาตรการแก้ไขผลต่อการปิดเบื่อนการค้า อันเกิดจากมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้านอกจากนี้ในการเจรจาครั้งนี้ไม่ได้เป็นการมุ่งที่จะกำหนดเป็นข้อห้าม หากแต่เพียงต้องการให้บทบัญญัติที่มีอยู่เดิมนั้นมีความรัดกุม เหมาะสมและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น การจะหามาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องทำในลักษณะปรึกษา หรืออาจจะทำในรูปของการโต้เถียงกันในเวทีของแกตต์ ซึ่งประเด็นนี้ต้องการที่จะบรรลุผลในเร็ววัน¹³

สำหรับท่าทีของกลุ่มประเทศอาเซียนต่อ กรณีการยกเลิกมาตรการดังกล่าวนี้ก็ออกมาในรูปของการไม่เห็นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มอาเซียนได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการลงทุนจากต่างประเทศต่อการพัฒนาประเทศ โดยเห็นว่ามาตรการที่เกี่ยวกับการลงทุนนั้นเปรียบเสมือนเครื่องมือในการพัฒนา และหากผลของการใช้มาตรการดังกล่าว

¹³ Ibid., หน้า 2-4.

อาจจะเกิดผลกระทบต่อการค้าซึ่งก็ต้องเป็นที่ยอมรับ และให้การผ่อนปรนเป็นพิเศษเฉพาะกรณี¹⁴ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มอาเซียนก็ไม่ได้เห็นด้วยต่อกรณีจะให้มีการยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้พยายามที่จะสร้างกลุ่มเจรจาขึ้นมากลุ่มหนึ่ง เพื่อเป็นผู้คอยดูแลผลประโยชน์และความชอบธรรมในการเจรจาครั้งนี้¹⁵

กล่าวโดยสรุป การเจรจากรอบนี้จะเห็นว่า ฝ่ายประเทศพัฒนาแล้วเริ่มมีการเรียกร้องให้ประเทศกำลังพัฒนาเป็นฝ่ายให้หรือเป็นฝ่ายลดข้อกีดกันมากขึ้น และประเด็นที่หยิบยกขึ้นมาในการเจรจาครั้งนี้มีพื้นฐานความริเริ่มมาจากประเทศพัฒนาแล้วเป็นส่วนใหญ่ ประเด็นปัญหาแต่ละประเด็นยากที่จะหาข้อยุติลงได้ เพราะขณะที่แต่ละฝ่ายต่างอ้างเหตุผลภายในประเทศ และเพื่อผลประโยชน์แก่คนในประเทศเป็นหลัก การบรรลุเป้าหมายการเจรจาจึงขึ้นกับอำนาจต่อรองในการเจรจาเท่านั้น

2.2.2 ร่างข้อตกลงมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า

จากท่าทีของประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ประธานคณะกรรมการเจรจา TRIMs ก็ได้พยายามรวบรวมประสานข้อเสนอต่าง ๆ เพื่อให้อยู่ในรูปของร่างข้อตกลงดังนี้

¹⁴ พรายพล คุ่มทรัพย์ และคณะ, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, "รายงานการศึกษา เรื่อง (GATT) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า," เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการสำหรับการลงทุน, 1:29.

¹⁵ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ฝ่ายการวิจัยการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, "ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ ผลกระทบของแกตต์ว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้าต่ออุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย," เสนอต่อบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, หน้า 21-23.

ก) ร่างข้อตกลง TRIMS เบื้องต้น¹⁶

เพื่อเป็นการเร่งการเจรจาให้เกิดผลสำเร็จในทุก ๆ เรื่องตามกำหนดการเดิมคือ ภายในสิ้นพ.ศ. 2534 จึงได้มีการรวมเรื่องการเจรจาเข้าด้วยกัน คือให้มีกลุ่มการเจรจาลดลง ซึ่งน่าจะมีผลทำให้เกิดการประสานเนื้อหาเจรจาในเรื่องต่าง ๆ ที่เคยกระจายออกเป็น 15 เรื่องมารวมกันได้มากขึ้น ทั้งนี้จะทำให้มีการเขียนข้อตกลงรวม อันเป็นที่ยอมรับกันได้เร็วที่สุด ในขั้นนี้ ประธานกลุ่มต่าง ๆ ได้พยายามเขียนร่างข้อตกลงขึ้นมาเพื่อให้ประเทศที่เจรจากันพิจารณา ในเรื่อง TRIMS นั้น ประธานก็ได้ยกร่างข้อตกลงขึ้นมาจากกันยายน 2534 และมีร่างล่าสุดที่แก้ไขอีกในวันที่ 30 ตุลาคม 2534 ซึ่งไม่มีเนื้อหาที่แตกต่างมากนักกับร่างของวันที่ 23 ตุลาคม 2534 เมื่อพิจารณาจากร่างข้อตกลงฉบับวันที่ 30 ตุลาคม 2534 แล้วจะพบว่า ประธานคณะกรรมการได้ยกร่างข้อตกลงขึ้น โดยพยายามประสานข้อเสนอของประเทศต่าง ๆ ลงไป ซึ่งก็คือความพยายามในการประนีประนอมระหว่างข้อเสนอต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุดและเป็นที่ยอมรับกันได้มากที่สุด ดังนั้นในคำปรารภของร่างข้อตกลงนี้จึงได้ระบุแน่ชัดว่า ข้อตกลงเรื่อง TRIMS เป็นไปตามเจตนารมณ์ของข้อตกลงที่ได้ประกาศไว้ที่เมืองบุนดา เดล เอสเต คือเป็นการพิจารณาจากกฎข้อบังคับของแกตต์ที่มีอยู่แล้วว่า มีข้อใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับมาตรการการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลการจำกัดและบิดเบือนการค้า และพิจารณาเพิ่มกฎข้อบังคับเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียหายที่เกิดขึ้นกับการค้าระหว่างประเทศ

บทที่ 2 ของร่างข้อตกลงที่เขียนขึ้นมาในครั้งนั้น จึงได้ระบุว่า ประเทศคู่สัญญาจะไม่ใช้มาตรการ TRIMS ที่ขัดกับมาตรา III และมาตรา XI ของ GATT ซึ่งมาตรา III เป็นเรื่องของหลักการปฏิบัติอย่างชาติซึ่งหมายถึงความเท่าเทียมกันในการปฏิบัติระหว่างสินค้าต่าง ๆ ทั้งที่นำเข้าและที่ผลิตในประเทศ และในภาคผนวกของร่างข้อตกลงก็ได้อธิบายเป็นตัวอย่าง เรื่อง LCR และการให้ผู้ผลิตสามารถใช้สินค้านำเข้าได้โดยตรงกับปริมาณสินค้าที่ผู้ผลิต

¹⁶ พรายพล คุ่มทรัพย์ และคณะ, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, "รายงานการศึกษา เรื่อง ผลกระทบจากข้อตกลงแกตต์ (GATT) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า," เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 1:30-34.

ต้องส่งออก (trade balancing requirement) ว่าเป็นการขัดกับมาตรา III ของแกตต์ ส่วนมาตรา XI นั้นเป็นเรื่องของการใช้มาตรการลงทุนที่มีผลต่อการจำกัดการนำเข้าและหรือการส่งออก (quantitative restrictions) ในรูปต่าง ๆ

ในบทที่ 3 ของร่างข้อตกลงนั้นเป็นเรื่องของ XR ในรูปต่าง ๆ กัน เช่น บังคับให้ผู้ผลิตต้องส่งออกจำนวนหนึ่งเป็นอย่างต่ำ หรือเป็นสัดส่วนกับการผลิตภายในประเทศ เป็นต้น มาตรการลงทุนที่ทำให้ผู้ผลิตต้องส่งออกนี้อาจเป็นมาตรการที่คู่สัญญาใช้ได้ แต่ต้องใช้ในลักษณะที่หลีกเลี่ยงต่อการก่อให้เกิดการจำกัดและบิดเบือนการค้าโดยตรง

ร่างข้อตกลงนี้ได้มีบทที่ว่าด้วยประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งเปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ (2) และ ข้อ (3) ของร่างข้อตกลงที่ว่าด้วย TRIMs ที่ไปขัดกับมาตรา III ภายใต้ National Treatment และมาตรา XI ซึ่งเป็นเรื่องการจำกัดสินค้าเข้าและออกของ GATT 1994 (GATT 1947)¹⁷ ในรูปต่าง ๆ ดังนั้นข้อยกเว้นดังกล่าวนี้ก็ ได้แก่ เรื่องของ infant industry argument และปัญหาดุลชำระเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องของมาตรา XVIII ของ GATT 1994 (GATT 1947) นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับช่วงผ่อนผัน (transitional arrangements) ซึ่งมีการให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาด้วย

ข) ร่างข้อตกลง TRIMs ตามร่างของ Dunkel¹⁸

การเจรจาเพื่อหาข้อตกลงพื้นฐานทั้งหมดในรอบ อูรุกวัย ได้มาถึงจุดสำคัญเมื่อ Arthur Dunkel อดีตเลขาธิการแกตต์ได้เสนอร่างข้อตกลงทั้งหมดของทุก ๆ เรื่องที่เจรจากันในวันที่ 20 ธันวาคม 2534 ร่างข้อตกลงต่าง ๆ ที่เสนอโดย Dunkel นี้ที่จริงแล้วก็มาจากผลการเจรจาของกลุ่มต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ร่างข้อตกลงรวมทุกเรื่อง ซึ่งอาจจะเรียกกันว่า Dunkel's Text นี้ได้กลายเป็นเอกสารพื้นฐานสำคัญในการเจรจาดำเนินการเพื่อการดัดแปลงแก้ไขต่อไป

ในส่วนของร่างข้อตกลงใหม่ในเรื่องมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้าตาม Dunkel's Text นั้น ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป

¹⁷ ดูเชิงอรรถหน้า 9 (supra)

¹⁸ ร่างข้อตกลง TRIMs, MTN.TNG/W/FA, pp. N1-N4.

จากเดิมบ้าง สาระสำคัญ ๆ ของ TRIMs ใน Dunkel's Text ที่จะกล่าวถึงมีดังนี้

ข.1 ร่างข้อตกลงเรื่อง TRIMs ของ Dunkel's Text นั้นยังคงห้ามไม่ให้ประเทศคู่สัญญาใช้มาตรการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้าในลักษณะที่ขัดกับบทบัญญัติของแกตต์ในมาตรา III และมาตรา XI ซึ่งก็เป็นไปตามร่างข้อตกลงเดิม ซึ่งได้มีการตีความเป็นตัวอย่างเช่น LCR เป็นการขัดกับหลักในมาตรา III (4) ของแกตต์สำหรับมาตรา XI (1) นั้นเป็นเรื่องของการใช้มาตรการการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการจำกัดการนำเข้าหรือการส่งออก (quantitative restrictions) เช่น การจำกัดการนำเข้าให้มีจำนวนที่ผูกมัดกับจำนวนหรือมูลค่าการผลิตที่ต้องส่งออก เป็นต้น

ข.2 ร่างของ Dunkel's Text ได้มีการตัดบทที่ 3 ของร่างข้อตกลง TRIMs เดิมออกทั้งหมด ร่างข้อตกลงบทที่ 3 นี้เป็นเรื่องของ XR ซึ่งก็คือการใช้มาตรการการลงทุนที่บังคับหรือมีผลทำให้ผู้ผลิตจำเป็นต้องส่งสินค้าออกจำนวนหนึ่ง (export requirements)

ข.3 ประเด็นที่มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับระยะเวลาผ่อนผัน (transitional period) นั้น คือในร่างเดิมนั้นได้กำหนดระยะเวลาผ่อนผันไว้ 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี ตามลำดับ สำหรับประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาทั่วไป และประเทศด้อยพัฒนาแต่ในร่างของ Dunkel's Text นั้นได้เพิ่มเวลาที่ให้ประเทศสมาชิกคู่สัญญายกเลิกมาตรการ TRIMs ที่ขัดกับสัญญาฉบับนี้ภายใน 2 ปี 5 ปี และ 7 ปี ตามลำดับการพัฒนาที่ได้กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้แล้ว ประเทศสมาชิกจะต้องแจ้งมาตรการ TRIMs ที่ขัดกับข้อตกลงฉบับนี้ (คือขัดกับมาตรา III และมาตรา XI) ทั้งหมดที่ดำเนินการอยู่ต่อที่ประชุมแกตต์ภายใน 90 วัน หลังจากข้อตกลงฉบับนี้ได้บังคับใช้แล้ว มาตรการ TRIMs ต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกที่ออกมานั้นจะน้อยกว่า 180 วันก่อนการตัดสินใจยอมรับข้อตกลงฉบับนี้จะไม่ได้รับประโยชน์จากระยะเวลาผ่อนผันดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้

ข.4 ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรการ TRIMs เก่าที่ได้ใช้ไปแล้ว ประเทศสมาชิกอาจจะใช้มาตรการ TRIMs เช่นเดียวกับที่เคยใช้ไปแล้วในช่วงระยะเวลาผ่อนผันกับผู้ลงทุนใหม่ เพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน แต่ว่าการใช้ TRIMs นี้ต้องมีลักษณะดังนี้คือ ผู้ลงทุนใหม่ต้องผลิตสินค้าชนิดเดียวกับผู้ลงทุนเก่าที่ยังคงอยู่ภายใต้การใช้มาตรการการลงทุนของรัฐบาล นอกจากนี้มาตรการการลงทุนที่จะใช้กับผู้ลงทุนใหม่ต้องมีผลทำให้สภาวะการแข่งขันระหว่างผู้ลงทุนเก่าและผู้ลงทุนใหม่ไม่แตกต่างกัน และมาตรการการลงทุนที่ใช้ก็จะต้องมีระยะเวลาสิ้นสุดพร้อม ๆ กันทั้งผู้ลงทุนใหม่และผู้ลงทุนเก่า

ข.5 ประเทศกำลังพัฒนานอกจากจะได้ระยะเวลาผ่อนผัน 5 ปี และ 7 ปี แล้วยังสามารถขอให้มีการต่อระยะเวลาการยกเลิก TRIMs ได้อีก ข้อตกลงฉบับนี้จะพิจารณาคำขอเป็นราย ๆ ไป โดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศผู้ขอต่อเวลานั้นประกอบการพิจารณา ซึ่งได้แก่ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การค้าและการเงินของประเทศนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม โดยปกติประเทศกำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจก็สามารถอ้างบทบัญญัติของแกตต์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในมาตรา XVIII เพื่อที่จะได้ไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา III และมาตรา XI ได้อยู่แล้ว ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้แล้ว มาตรา XVIII เป็นเรื่องที่สามารถยกเว้นให้ประเทศกำลังพัฒนาเศรษฐกิจสามารถดำเนินนโยบายคุ้มครองอุตสาหกรรมของตนโดยอ้างเหตุผลอุตสาหกรรมทารก (infant industry argument) และสามารถดำเนินการจำกัดการส่งออกและการนำเข้าโดยอ้างเหตุผลของปัญหาดุลชำระเงินระหว่างประเทศ

ข.6 Dunkel's Text ได้เสนอให้มีคณะกรรมการ TRIMs ขึ้นมาซึ่งจะประชุมกันไม่น้อยกว่าปีละครั้ง และภายหลังจากการใช้ข้อตกลง TRIMs ขึ้นมาซึ่งจะประชุมกันไม่น้อยกว่าปีละครั้ง และภายหลังจากการใช้ข้อตกลง TRIMs แล้ว 5 ปี จะต้องมีการทบทวนการดำเนินการตามข้อตกลงนี้

ค) ร่างข้อตกลงเรื่องการช่วยอุดหนุนและมาตรการการโต้ตอบการช่วยอุดหนุน

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ว่า ใน Dunkel's Text นั้น ได้มีการตัดส่วนที่ว่าด้วยมาตรการการลงโทษที่มีผลทำให้ผู้ผลิตต้องส่งออกสินค้า (export requirements) ออกจากร่างข้อตกลง TRIMs ที่เคยมีขึ้นใน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2534 แต่ในเรื่องการให้ผู้ผลิตต้องส่งสินค้าออกนี้ก็ยังมีได้หลุดจากการควบคุมดูแลของแกตต์ เรื่องดังกล่าวนี้ไปปรากฏในร่างข้อตกลงของ Dunkel's Text ว่าด้วยข้อตกลงในเรื่องการอุดหนุนและมาตรการการตอบโต้การอุดหนุน (Agreement on Subsidies and Countervailing Measures หรือข้อตกลง SCM) ซึ่งในที่สุดก็กลายมาเป็นข้อตกลงสมบูรณ์ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อตกลงว่าด้วยเรื่องการอุดหนุนด้วย ซึ่งจะได้วิเคราะห์ในบทที่ 3 (3.1) ในเรื่องขอบเขตของข้อตกลง TRIMs ในวิทยานิพนธ์นี้ เพราะการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของไทยได้ให้การส่งเสริมการลงทุนที่ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา ทำให้การพิจารณามาตรการของไทยตามข้อตกลง TRIMs อยู่ในขอบเขตของการควบคุมดูแลภายในข้อตกลง SCM ด้วย